

1 Förslag till lokal trafikföreskrift avseende transport av farligt gods samt avseende restriktion för tunga lastbilar

Vägverket Region Stockholm, Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms Brandförsvär, Polismyndigheten i Stockholm och Stockholms Gatu- och Fastighetskontor har givit uttryck för

- att inom tätbebyggda områden bör transporter av farligt gods äga rum i tunnlar samt
- att härigenom erhålls bästa skydd för tredje man och som regel erbjuds också den kortaste körvägen.

Mot bakgrund av ovanstående samt utredningsmaterial som stödjer den policyinriktningen föreslås för Södra Länkens (öppnar för trafikdrift 24 oktober 2004) vidkommande att Länsstyrelsen fastställer lokala trafikföreskrifter i enlighet med följande förslag.

Förslag till lokal trafikföreskrift för Södra Länken och dess omledningsvägnät		
	Rekommenderad färdväg för ADR-transporter	
Transporttid	Alla ADR-klasser exkl. brandfarliga gaser, ADR klass 2F	Brandfarliga gaser, ADR klass 2F
Dag 07.00-19.00	Tunnel	Förbud i tunnel och på yta
Lågtrafiktid, natt 19.00-07.00	Tunnel	Tunnel

Förslag till lokal trafikföreskrift för Södra Länken, mellan Åbyvägen i väster och Värmdöleden i öster
Omkörningsförbud etableras för tunga lastbilar över 3,5 ton på Södra Länken

1.1 Sammanfattning

Dagligen sker transporter av farligt gods på det allmänna vägnätet. Dessa transporter får ske var som helst och på vilka vägar som helst under förutsättning att nationella/internationella regler för transport av farligt gods följs och att lokala trafikföreskrifter inte anger annat. Det internationella regelverket som syftar till att minimera riskerna med dessa transporter anger regler för mängder, samlastning, utförande av tankar, märkning och skyltning etc. Reglerna har också medfört att olyckor med farligt gods är ovanliga.

Inför kommande förändringar i Stockholms vägnät med Södra Länkens tunnlar har frågan om var farligt gods lämpligast transporteras, i tunnelarna eller på anvisat omledningsvägnät, utretts av Vägverket i samråd med Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms Brandförsvär, Polismyndigheten i Stockholm, Stockholms Gat- och Fastighetskontor och Räddningsverket.

Efter år av utredande och planering av bl.a. Södra Länken samlades Vägverket Region Stockholm, Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms Brandförsvär, Polismyndigheten i Stockholm och Stockholms Gat- och Fastighetskontor kring en gemensam avsiktsförklaring, daterad 1998-11-30, i vilken angavs en vision:

- att inom tätbebyggda områden bör transporter av farligt gods äga rum i tunnlar.

Avsiktsförklaringen sa vidare:

- att härigenom erhålls bästa skydd för tredje man och som regel erbjuds också den kortaste

Utredningsarbetet har även efter 1998 bedrivits av Vägverket i samråd med Länsstyrelsen, Sthlm:s Brandförsvär, Polismyndigheten i Sthlm:s län, Sthlm:s Stad och med expertstöd från Statens Räddningsverk och Försvarets Forskningsinstitut, FOI.

Resultatet av utredningsarbetet stöder slutsatsen

- att farligt gods bör äga rum i Södra Länkens tunnlar istället för på befintligt omledningsvägnät och
- att Länsstyrelsen rekommenderas att fastställa lokala trafikföreskrifter för Södra Länken och dess omledningsvägnät i enlighet med följande förslag.

	Rekommenderad färdväg för ADR-transporter	
Transporttid	Alla ADR-klasser exkl. brandfarliga gaser, ADR klass 2F	Brandfarliga gaser, ADR klass 2F
Dag 07.00-19.00	Tunnel	Förbud i tunnel och på yta
Lågtrafiktid, natt 19.00-07.00	Tunnel	Tunnel

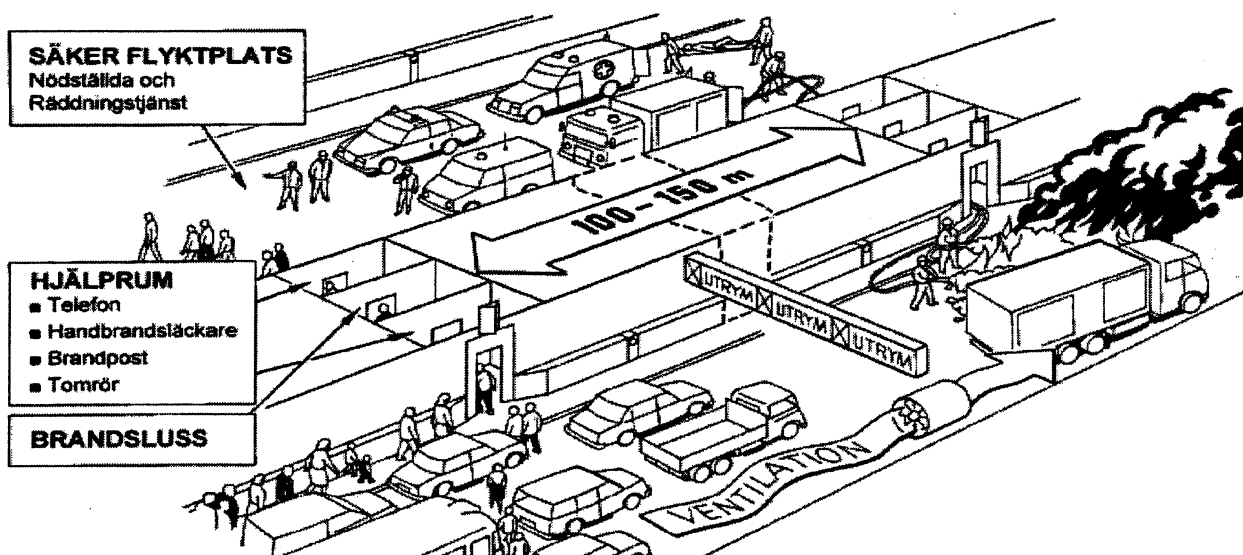
Förslag till lokal trafikföreskrift för Södra Länken, mellan Åbyvägen i väster och Värmdöleden i öster

Omkörningsförbud etableras för tunga lastbilar över 3,5 ton på Södra Länken

Omledningsvägnätet för Södra Länken går genom Stockholms tätbebyggda södra närförorter och är en ca 3-4 gånger längre sträcka än Södra Länkens längd. Utefter sträckan bor inom en 500 meters zon ca 50 000 personer (källa: Stadsbyggnadskontoret) och ca 35 000 personer arbetar där. Vidare finns det ca 170 st serviceverksamheter (tex barnomsorg, idrottsanläggningar, större arenor, hotell, skolor mm) utefter sträckan och vid Gullmarsplan gör 29 000 personer/dag sina omstigningar mellan olika transportmedel (källa: Stadsbyggnadskontoret). Mot den bakgrunden anser Stadsbyggnadskontoret (Stadsbyggnadskontorets skrivelse Dnr: 2002-16357-50, dat 2002-11-06) ”att det är olämpligt att nyttja omledningsvägnätet för transport av farligt gods istället för tunnlarna eftersom bebyggelsen ligger mycket nära vägen och eftersom den har en sämre standard än Södra Länken”

Det vägnät som ingår i omledningsvägnät är även föremål för framtida förändringar med en ökad befolkningstäthet som följd. Gatu- och fastighetskontoret driver också ett projekt avseende överdäckning av en kilometer av Nynäsvägen. Om planerna på överdäckningen realiseras förändras förutsättningarna för omledningsvägnätet radikalt.

Södra Länken är projekterad med en hög säkerhet. Södra Länken ges en motorvägsstandard men hastigheten begränsas till 70 km/h. Vidare utrustas Södra Länken med automatiska larm- och säkerhetssystem som är dimensionerade för mycket allvarliga olyckor båda vad avser brand och utsläpp av farliga vätskor. Södra Länken kommer inte att ha mötande trafik, tunneln kommer att erbjuda en ljus och säker trafikmiljö, tv-övervakning kommer att ske dygnet runt och tunnlarna kommer att ha en hög utrymnings säkerhet med tätt mellan utrymningsvägarna, c/c 100 m i huvudtunnelarna. Vid varje utrymningsväg finns brandposter som förser räddningstjänsten med vatten, med en kapacitet av minst 2 500 l/min

Vägverket etablerar även upp en väl fungerande räddningsorganisation runt Södra Länken med en i brandförsvaret utbildad insatsstyrka, VägAssistans, som kommer att patrullera och bevaka Södra Länken och genomföra en första insats vid trafikstörning eller olycka och i ett initialskede släcka/begränsa mindre bränder i fordon av typ motor- och däcksbänd

VägAssistans dimensioneras för en genomsnittlig insatstid av 5 min vid trafikstörning eller olycka i Södra Länkens tunnlar. Vidare kommer VägAssistans att:

- Närvara med förhöjd beredskap i händelse av att tillfälliga brister uppstår i de tekniska säkerhetssystemen
- Medverka vid utrymning av Södra Länkens tunnlar i händelse av olycka
- Bedöma insatsbehov i avvaktan på räddningstjänstens ankomst, dvs. utgöra räddningstjänstens förlängda arm
- Bedöma risker då fordon med farligt gods blir stående i Södra Länkens tunnlar
- På plats bevaka fordon lastade med farligt gods, som fått ofrivilligt stopp
- Genomföra en första insats att omhänderta mindre utsläpp och begränsa skada vid mindre utsläpp av farligt gods, ex.vis. av typ olja och bensin. I denna uppgift ingår att kunna skumbelägga ca 30 m² samt initiera omhändertagande av utspillda kemikalier i systeme
- Samarbeta med Polis och Räddningstjänst på skadeplatsen. Och vara väghållarens representant på skadeplatsen tills Väghållarens arbetsledning har anlänt eller på annat sätt meddelat att Väghållarens arbetsledning tagit över rollen som ansvarig.

Säkerheten bygger på ett samspel mellan tekniken och trafikoperatörerna på vägtrafikcentralen (Trafik Stockholm). Vägtrafikcentralen för Södra Länken är den enhet som övervakar och upptäcker eventuella incidenter i tunnelarna samt styr trafikanterna i händelse av att någonting inträffar, för att förebygga en allvarligare olycka.

Vid incidenter gör Vägtrafikcentralen en första bedömning av skadeläget. Och vid brand kontakter operatörerna på vägtrafikcentralen, enligt en inövad åtgärdsplan, bl.a. räddningstjänsten som skickar både brandbil och ambulans till olycksplatsen. Samtidigt startar den automatiska brandgaskontrollen som driver röken i trafikrikens färdriktning och en rökfri miljö säkerställs uppströms olyckan för att kunna trygga utrymning samt för att upprätthålla en för räddningstjänsten acceptabel miljö för deras släckinsats. Belysningen tänds med automatik till full kapacitet och infarterna till tunneln stängs. Även trafiken i det angränsande tunnelröret stoppas för att räddningstjänsten snabbt skall kunna ta sig till olycksplatsen och för att underlätta själva utrymningen. De trafikanter som befinner sig bakom olycksbilen uppmanas på informationsskyltar att lämna tunneln via närmaste utrymningsväg som leder till det angränsande tunnelröret som utgör säker flyktplats under två timmar vid en dimensionerande brand i det andra tunnelröret.

Hela förloppet sker i enlighet med väl genomarbetade åtgärdsplaner som dels hanterar åtgärder vid störningar i trafiken vid trafikolyckor eller tekniska störningar, dels reglerar krav på samordning av de tekniska systemen och handläggningen i vägtrafikcentralen.